

YARGITAY KARARLARI

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2021/7884
KARAR NO : 2021/12558

**T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L A M I****İNCELENEN KARARIN**

MAHKEMESİ : GAZİANTEP 6. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ
TARİHİ : 09/09/2020
NUMARASI : 2019/286-2020/181
DAVACI : HÜSEYİN KAYAÖZ VEK. AV. ÖMER BURAK BİLDİK
DAVALI : ŞAHİNBEY BELEDİYE BAŞKANLIĞI
VEK. AV. OĞUZHAN ÇİFTÇİ

Taraflar arasındaki alacak davasının mahkemece yapılan yargılaması sonucunda, davanın kabulüne yönelik olarak verilen ve miktar itibarıyla kesin olan hükmün Adalet Bakanlığınca kanun yararına bozulması istenilmekle; temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra, dosya içerisindeki bütün kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı, dar gelirli ailelere konut edindirmesi kapsamında davalı belediye ile aralarında sözleşme düzenlendiğini, arsa tahsisi yapıldığını, satış bedelinin taksitler halinde ödendiğini, tahsis kararının iptal edildiğini, imar planı değişikliği ile ifanın imkansız hale geldiğini, bunun üzerine belediyenin sözleşmeyi geçersiz sayarak 16.02.2006 tarihinde davacıdan irade fesadı ve baskı ile dilekçe alarak ödediği bedeli bir miktar daha ilave ederek iade ettiğini, ödenen bedelin gerçek zararı karşılamadığını ileri sürerek; arsanın rayiç değerinin tahsiline karar verilmesini istemiştir.

Davalı, davacıya talebi üzerine ödediği arsa tahsis bedelinin iade edildiğini, ödeme yapılmasından sonra dava açılmasının tamamen kötü niyetli olduğunu savunarak davanın reddini dilemiştir.

Mahkemece; davanın reddine dair verilen ilk karar, tarafların istinaf başvurusu üzerine Bölge Adliye Mahkemesince tarafların başvurusunun esastan reddine dair verilen karara yönelik Yargıtay (kapatılan) 13. Hukuk Dairesince 6745 sayılı Kanununun 12. maddesiyle 775 sayılı Gecekondu Kanununa eklenen geçici 10. madde düzenlemesinin Anayasa Mahkemesince iptal edildiğinden söz edilip davadan önce ödeme olgusu olup olmadığı var ise bunun borcu sona erdirip erdirmedeği hususuna da atıf yapılarak bu ve diğer hususlar yönünden araştırma bozması yapılmış, mahkemece davacıya dava açılmadan önce ödediği bedel iade edilmişse de, ödemeye ilişkin belgenin makbuz niteliğinde olduğu gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiş, bu kararın davalı tarafından temyizi üzerine miktar itibarıyla kesin olması nedeniyle Dairece temyiz dilekçesinin reddine karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığının 28/10/2021 tarihli yazısında; davacının, davalı belediyeye hitaben yazdığı 16.02.2006 tarihli dilekçesi ile "Belediyeniz Encümeninin 17.10.2003 tarih ve 1096 sayılı kararı ile tarafıma tahsis edilen 304 pafta 13 parselde kayıtlı taşınmazın bedeli olarak ödemiş olduğum meblağın tarafıma ödenmesi ve arsa tahsisinin iptali husunda

gereğinin yapılmasını arz ederim" şeklinde talepte bulunduğu, buna göre de kendisine davalı belediye tarafından ödeme yapıldığı, davacının yapılan ödemeyi olduğu gibi kabul ettiği, ödeme esnasında ise herhangi bir ihtirazi kayıt ileri sürmediği, hal böyle olunca davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek, kararın, 6100 sayılı HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Dava, taraflar arasında yapılan arsa tahsis sözleşmesi ve bilahare belediye meclisinin arsa tahsislerinin iptaline ilişkin kararı üzerine ifanın imkansız hale gelmesinden kaynaklı rayiç değer tahsili isteğine ilişkin olup, tahsisi yapılan arsa satış bedelinin davacı tarafından taksitler halinde davalı belediyeye ödendiği hususunda taraflar arasında ihtilaf bulunmamaktadır. Dosya kapsamı ile davadan önce davalı belediye tarafından davacıya ödeme yapıldığı anlaşılabilir, öncelikle belirtilen bu olgu kapsamında borcun sona erip ermediği hususunun açıklığa kavuşturulması ve varılacak sonuç çerçevesinde tarafların diğer iddia ve savunmalarına göre karar verilmesi gerekeceği açıktır.

Bilindiği ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 131. maddesinde işaret edildiği üzere; asıl borç ifa ya da diğer bir sebeple sona erdiği takdirde, rehin, kefalet, faiz ve ceza koşulu gibi buna bağlı hak ve borçlar da sona ermiş olur, keza aynı yasanın 132. maddesinde " Borcu doğuran işlem kanunen veya taraflarca belli bir şekle bağlı tutulmuş olsa bile borç, tarafların şekle bağlı olmaksızın yapacakları ibra sözleşmesiyle tamamen veya kısmen ortadan kaldırılabılır." düzenlemesine yer verilmiş olup, benzer düzenlemelere 818 sayılı Borçlar Kanunu'nda da yer verilmiştir.

Eldeki bu davada, davacı; Şahinbey Belediye Başkanlığına hitaben 16.02.2006 tarihli dilekçesi ile " Belediyeniz encümeninin 17.10.2003 tarih ve 1096 sayılı kararı ile tarafıma tahsis edilen 304 ada 13 parselde kayıtlı taşınmazın bedeli olarak ödemiş olduğum meblağın tarafıma ödenmesi ve arsa tahsisinin iptali hususunda gereğinin yapılmasını arz ederim." şeklinde talepte bulunmuş, buna göre de kendisine davalı belediye tarafından ödeme yapılmış olup, davacının yapılan ödemeyi olduğu gibi kabul ettiği, ödeme esnasında ise herhangi bir ihtirazi kayıt ileri sürmediği anlaşılabilir, bu husus davacının da kabulündedir. Bu haliyle davacının talebine uygun yapılan ödemenin 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 131. maddesinde (818 sayılı Borçlar Kanunu 113. madde) işaret edilen ve borcu sona erdiren hallerden biri olduğu sonucuna varılmaktadır. Davacı, ödemenin irade fesadı ve baskı ile kabul edildiğine ilişkin iddiasını da ispatlayabilmiş değildir. Hal böyle olunca davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yanılığın değerlendirme ile davanın kabulüne dair karar verilmiş olması usul ve kanuna aykırı olduğundan, Adalet Bakanlığının yerinde görülen kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekmektedir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, Adalet Bakanlığının HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz talebinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**, aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gereği yapılmak üzere bozma kararının bir örneğinin ve dava dosyasının **Adalet Bakanlığına gönderilmesine**, 07/12/2021 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2021/8671

KARAR NO : 2022/654

**T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L A M I**

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İSTANBUL 2. TÜKETİCİ MAHKEMESİ

TARİHİ : 16/06/2020

NUMARASI : 2018/335-2020/262

**DAVACI : EVDİZ ALIŞVERİŞ MERKEZLERİ GIDA SAN. İÇ VE DIŞ TİC.
LTD. ŞTİ. VEK. AV. ESİN AKA**

DAVALILAR : 1-DURMUŞ ÖZDEMİR, 2-FADİME ÖZDEMİR

Taraflar arasındaki tüketici hakem heyeti kararına itiraz davasının mahkemece yapılan yargılaması neticesinde davanın reddine dair kesin olarak verilen hükmün Adalet Bakanlığınca kanun yararına bozulması istenilmekle; temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra, dosya içerisindeki kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı, davalıların şirketin müşterisi olduğunu, davalı Durmuş Özdemir'in 16/10/2014 tarihinde 1.105,00-TL bedelle Samsung Galaksi S3 mini cep telefonu aldığını, davalı Fadime Özdemir'in de bu alışverişe kefil olduğunu, yine davalı Durmuş Özdemir'in 08/11/2014 tarihinde 1.207,00-TL bedelle General Mobile Discovery cep telefonu satın aldığını, diğer davalı Fadime Özdemir'in bu alışverişe de kefil olduğunu, davalıların bu alışverişleri nedeni ile kısmi ödeme yaptıklarını, ancak kalan meblağı ödemediklerini, kalan 2.116,93-TL alacağının olduğunu, daha önce 2017/481 esas sayılı dava dosyası ile itirazın iptali davası açıldığını, ancak uyuşmazlıkla ilgili hakem heyetine başvurulmadığı için davanın dava şartı yokluğundan usulden reddine karar verildiğini, bu sebeple Silivri İlçe Tüketici Hakem Heyetine başvurduğunu, fakat hakem heyetince mahkeme ilamına aykırı karar verildiğini belirterek Silivri İlçe Tüketici Sorunları Hakem Heyeti Başkanlığı'nın 27/11/2017 Tarih ve 058120170001029 sayılı kararının kaldırılmasına karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı, süresinde olmayan cevap dilekçesi ile ödemeyi yaptığını beyan ederek davanın reddini dilemiştir.

Mahkemece, davalının dosyaya sunmuş olduğu ses kaydının irdelendiği, davalının davacının İstanbul Silivri Evdiz Genel Merkezini aradığını, müşteri temsilcisi ile görüştüğünü, müşteri temsilcisinin telefona cevap verdiği, son kalan bakiye 2.116,00-TL'nin ise elden ödenerek borcun kapatıldığını ve şirkete herhangi bir borçlarının olmadığını belirtildiği, dosya arasında bulunan ses kaydı ile davalının savunmasının bire bir örtüştüğü, 2.116,00-TL'nin davalı tarafından elden ödendiği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Adalet Bakanlığının 06/12/2021 tarihli yazısında; tüketicici hakem heyetince, başvurunun ticari ve mesleki bir alacağın tahsili amacına yönelik olması sebebiyle hakem heyetinin görevi dışında kaldığı belirtilerek talebin reddine dair usul ve yasaya aykırı olarak karar verilen Karşıyaka İlçe Tüketici Hakem Heyeti kararının onanmasının ve yine açılan davada davacının yazılı sözleşmelere bağlı bir alacak iddiası ileri sürmesi karşısında, Hukuk Muhakemeleri Kanununun 201 inci maddesi uyarınca ödeme iddialarını senetle ispatlamak zorunda olan davalıların bu yükümlülüğünü yerine getiremediği, mahkemece davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken yanılığlı değerlendirme sonucu davacı tarafın rızası dışında alınmak suretiyle usulsüz olarak oluşturulan ses kaydı delilinin hükme esas alınarak yazılı şekilde karar verilmesinin usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek; kararın, 6100 sayılı HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Dava, davacının bakiye alacağının tahsili için başlattığı takibe itirazın iptali talebinin tüketicici hakem heyetince reddine dair verilen kararın iptali istemine ilişkindir.

1-Uyuşmazlık, dava konusu yapılan hususta Tüketici Sorunları Hakem Heyetinin görev alanına giren bir uyuşmazlığın bulunup bulunmadığına ilişkindir.

Kanun yararına bozmaya konu edilen davacının tüketicici hakem heyetine başvurusu, alacak talebine ilişkindir. Tüketici Sorunları Hakem Heyeti; 6052 sayılı kanunun uygulamasından doğan ve "tüketicici işlemi" olarak tanımlanan uyuşmazlıklara çözüm bulmak amacıyla oluşturulmuştur.

Anayasa Mahkemesi'nin 20/03/2008 tarih, 2006/78 Esas, 2008/84 Karar sayılı kararında; 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanunun 22/5. fıkrasıyla, belli bir miktarın altındaki tüketicici işlemleri için Tüketici Sorunları Hakem Heyetine başvurunun zorunlu olduğunu, ancak "Tüketici Sorunları Hakem Heyetlerinin, yargı işlevi yerine getiren bir kurul olarak düzenlenmediğinin, belli değer altındaki uyuşmazlıklar için Tüketici Sorunları Heyetlerine başvurunun zorunlu olduğu ve Heyetlerin verecekleri kararların bağlayıcı nitelik taşıdığı belirtilmiş ise de, bu kararlara karşı (15) günlük süre içinde Tüketicici Mahkemelerine itiraz edilebileceği, Tüketici Sorunları Hakem Heyetlerinin yargı yetkisine sahip olmamakla birlikte, yasa koyucunun, bu Heyetlerin vermiş olduğu kararların yerine getirilmesi için etkili bir takip yolu olan ilâmlı icra yolunu kabul ettiğini, Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri kararlarının (mahkeme kararları gibi) ilâm niteliğinde bir karar olmayıp, kanuni düzenleme nedeniyle ilâmlar gibi infaz olunacağını gösterildiğini ve ilâmların yerine getirilmesi usulüne ait bir kural koyduğunu", aynı Mahkeme 31/05/2007 tarih, 2007/53 Esas, 2007/61 Karar sayılı kararında da; "Tüketici Sorunları Hakem Heyetlerinin (Başkan ve Üyelerinin); yargı organlarının ve mensuplarının Anayasada belirtilen niteliklere sahip olmaması nedeniyle bu heyetlerin mahkeme niteliğini taşımadığına" hükmetmiştir.

Öte yandan, 20 Aralık 2017 Tarihli ve 30276 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 7063 Sayılı kanunun 11. Maddesi ile " 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Değeri" ibaresi "Tarafların İcra ve İflas Kanunundaki hakları saklı olmak kaydıyla; değeri" şeklinde, "iki bin" ibareleri "dört bin" ve "üç bin" ibareleri "altı bin" şeklinde değiştirilmiş olup son değişiklikle 6502 Sayılı kanun 68/1 maddesi ise ; "Tarafların İcra ve İflas Kanunundaki hakları saklı olmak kaydıyla; değeri dört bin Türk Lirasının altında bulunan uyuşmazlıklarda ilçe tüketicici hakem heyetlerine, altı bin Türk Lirasının altında bulunan uyuşmazlıklarda il tüketicici hakem heyetlerine, büyükşehir statüsünde bulunan illerde ise dört

bin Türk Lirası ile altı bin Türk Lirası arasındaki uyumsuzluklarda il tüketici hakem heyetlerine başvuru zorunludur. Bu değerlerin üzerindeki uyumsuzluklar için tüketici hakem heyetlerine başvuru yapılamaz." şeklinde değişmiştir.

Bu düzenlemeye göre, taraflar, tüketici hakem heyetine başvuru zorunluluğu teşkil eden miktar dahilindeki uyumsuzluklarda, isterlerse hakem heyetine başvuruda bulunmaksızın, İcra İflas Kanunu'ndaki ilamsız/ genel haciz yoluyla icra takibinde bulunabilecekler, takibe itiraz halinde ise icra takibinin devamını sağlamak için İİK'nun maddce 67/1 uyarınca itirazın iptali davasını Tüketici Mahkemelerinde açabileceklerdir.

Yapılan bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; davacının, tüketici hakem heyeti başvurusunun davalılardan alacak talebine ilişkin olduğu, icra takibe itirazın kaldırılması talebine yönelik olmadığı anlaşılmaktadır. Bu anlamda, söz konusu uyumsuzluk tüketici hakem heyetinin görev alanı girmektedir. O halde, mahkemece, tüketici hakem heyetinin görevsiz olduğuna yönelik kararının iptaline karar verilmesi gerekirken, yanılığlı gerekçe ile Tüketici Hakem Heyeti kararının onanmasına karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirir.

Hal böyle olunca, mahkemece; davacının başvurusunun reddine dair verilen kararın onanmasına karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olduğundan, Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekir.

2-Kanun yararına bozma konusunu oluşturan diğer uyumsuzluk ise; davalının, ödeme savunmasını ispat edip edemediği noktasında toplanmaktadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu (TMK)'nın "İspat Yükü" başlıklı 6.maddesinde; "Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça, taraflardan her biri, hakkını dayandırdığı olguların varlığını ispatla yükümlüdür." ifadesine yer verilmiştir.

Kanuni bir karineye dayanan taraf, sadece karinenin temelini oluşturan vakiya ilişkin ispat yükü altındadır. Kanunda öngörülen istisnalar dışında, karşı taraf, kanuni karinenin aksini ispat edebilir.

6100 sayılı HMK m.189/3 maddesi (1086 sayılı HUMK mad. 287) "Kanunun belirli delillerle ispatını emrettiği hususla, başka delillerle ispat olunamaz." hükmünü amirdir. Aynı Kanunun m. 200/I maddesine göre (1086 sayılı HUMK mad. 288) senetle ispat kuralına göre bir hakkın doğumu, düşürülmesi, devri, değiştirilmesi, yenilenmesi, ertelenmesi, ikrar ve itfası amacıyla yapılan hukuki işlemlerin yapıldıkları zamanki miktar veya değeri kanunda öngörülen sınırı geçtiği takdirde senetle ispatlanması gerekir. 200/II (1086 sayılı HUMK mad. 289) maddesinde de "senetle ispat gereken hallerde karşı tarafın açık muvafakati ile tanık dinlenebileceği" hususları düzenlenmektedir. 6100 sayılı HMK'nun 199.maddesinde belge kavramı "Uyuşmazlık konusu vakıaları ispata elverişli yazılı veya basılı metin, senet, çizim, plan, kroki, fotoğraf, film,görüntü veya ses kaydı gibi veriler ile elektronik ortamdaki veriler ve bunlara benzer bilgi taşıyıcıları bu Kanuna göre belgedir." şeklinde düzenlenmiştir. Yine, aynı kanunun 202.maddesinde ise delil başlangıcı kavramı " (1) Senetle ispat zorunluluğu bulunan hâllerde delil başlangıcı bulunursa tanık dinlenebilir. (2) Delil başlangıcı, iddia konusu hukuki işlemin tamamen ispatına yeterli olmamakla birlikte, söz konusu hukuki işlemi muhtemel gösteren ve kendisine karşı ileri sürülen kimse veya temsilcisi tarafından verilmiş veya gönderilmiş belgedir." şeklinde düzenlenmiştir.

Açıklanan yasal düzenlemeler ışığında dava dosyasının incelenmesinde; davalının davacı şirketin müşteri temsilcisi ile yapılan telefon konuşmasında söz konusu borç bedellerinin ödendiğinin beyan edildiği, söz konusu ses kaydının davacının rızası dışında elde

edilen ses kaydı olmadığı sabittir. Mahkeme tarafından kanun yararına bozma yoluna başvurulabilecek nitelikte olan ve açıkça yürürlükteki yasalara aykırı bulunan bir karar verilmemiştir. Yasalara mutlak şekilde muhalefet edilmedikçe kanun yararına bozma kararı verilemez. O halde mahkemece, davalının dava konusu bedelleri ödediği kabul edilerek verilen hüküm usul ve yasaya uygun olduğundan Adalet Bakanlığı'nın bu yöne ilişkin kanun yararına bozma talebinin reddi gerekir.

SONUÇ: Yukarıda 1. bentte açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığı'nın kanun yararına bozma talebinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**, aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gereği yapılmak üzere bozma kararının bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesine, 2. bentte açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığının kanun yararına bozma talebinin **REDDİNE**, 07.02.2022 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Yargıtay 11. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2021/6238

KARAR NO : 2022/2

Y A R G I T A Y İ L A M I

MAHKEMESİ : MERSİN 1. TÜKETİCİ MAHKEMESİ
TARİHİ : 18/02/2020
NUMARASI : 2018/453-2020/167
DAVACI : MEHMET BÜLENT BALTA
VEKİLİ : AV. BERNA BOZDAĞ
DAVALI : GARANTİ EMEKLİLİK VE HAYAT A.Ş.
VEKİLİ : AV. AYÇA ÖGEL

TÜRK MİLLETİ ADINA

Taraflar arasında görülen davada Mersin 1. Tüketici Mahkemesince verilen yukarıda tarih ve sayısı yazılı kararın HMK'nın 363. maddesi uyarınca kanun yararına bozulmasının Adalet Bakanlığı tarafından istenilmesi üzerine, dava dosyası içerisindeki dilekçeler, duruşma tutanakları ve diğer tüm belgeler okunup incelendikten sonra, gereği müzakere edilip düşünüldü.

Dava, davacının davalı sigortacı nezdindeki iki ayrı sigorta poliçesine istinaden ödemiş olduğu primlerin tümüyle iadesi yolunda ayrı ayrı yapmış olduğu başvuruların kısmen kabulüne yönelik Tüketici Hakem Heyeti kararlarının iptali istemine ilişkin ise de dava dilekçesinde, bu yöndeki istemin kabul edilmemesi halinde iki ayrı poliçeye dayalı rizikonun gerçekleşmiş olması nedeniyle hesap edilecek sigorta tazminatının ödenmesi talep edilmiştir.

Davanın görüldüğü Mersin 1. Tüketici Mahkemesi'nce yukarıda tarih ve numarası verilen karar ile dava, münhasıran 6502 sayılı Kanun'un 70. maddesi kapsamında bir itiraz davası olarak nitelenmiş ve fakat davacının dayandığı iki ayrı poliçeden ötürü gerçekleşen rizikoya bağlı olarak toplam 5.001.-TL sigorta tazminatına hak kazandığı gerekçesiyle Mezitli Tüketici Hakem Heyeti tarafından verilen 24.10.2018 tarihli iki ayrı kararın değiştirilerek onanmasına, 5.001.-TL'nin "dava tarihinden itibaren"davalı sigortacıdan alınarak davacıya verilmesine, davacı yararına 750,15 TL vekalet ücreti tayin ve takdirine kesin olarak karar verilmiştir.

Bu karar aleyhine, T.C. Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz isteminde bulunulmuş olup başvuru yazısında, davacının sigorta tazminatının ödenmesine ilişkin talebi bakımından 6502 sayılı Kanun'un 68. maddesinde öngörülen düzenlemeye aykırı olarak Tüketici Sorunları Hakem Heyetine başvurmadan işbu davayı açtığı, bu itibarla mezkur talebe ilişkin davanın 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 114/2. maddesi gereğince dava şartı yokluğu nedeniyle reddi gerektiği, öte yandan mahkemenin davayı kabul ve nitelenmesine göre hesaplanan vekalet ücretinin Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'ne uygun olmadığı ileri sürülmüştür.

Başvuruya ekli olarak gönderilen dava dosyası kapsamında yapılan incelemede, dava dilekçesine ekli olarak sunulan Mezitli İlçe Tüketici Hakem Heyeti 24.10.2018 tarih ve 074420180002021 sayılı kararı ile 24.10.2018 tarih ve 074420180002023 sayılı kararlarından, sırasıyla, davacı/başvurucunun gelir güvencesi sigorta poliçesi ile kredi kartı işsizlik sigorta poliçesinin iptalini ve her iki poliçe için sigortacıya yapmış olduğu tüm

ödemelerin iade edilmesine karar verilmesini ayrı ayrı talep ettiği, Tüketici Hakem Heyeti tarafından verilen kararlar ile poliçelerin ayrı ayrı iptali ile davacı/başvurucu tarafından yapılan bir kısım prim ödemesinin iadesine karar verildiği, davacının bunun üzerine her iki karara da itiraz ederek eldeki davayı açtığı ve yukarıda belirtilen şekilde primlerin tümüyle iadesi yahut sigorta tazminatının ödenmesi yolunda istemlerde bulunduğu, mahkemece Tüketici Hakem Heyeti tarafından verilen her iki karara yönelik itirazın kabulüyle kararların değiştirilerek onanmasına karar verilmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Dosya kapsamından anlaşılan bu hususlar gözetildiğinde, öncelikle belirtmek gerekir ki, davacının Tüketici Hakem Heyetine yapmış olduğu iki ayrı başvuruda da mezkur poliçelere dayalı iptal ve prim iadesi isteminde bulunduğu, poliçelere dayalı tazminat isteminde bulunmadığı, bu yönde istemde bulunduğunu gösterir bir bilgi-belge olmadığı sabittir. Mezitli Tüketici Hakem Heyetince de sigorta tazminatına ilişkin bir karar vermediği ortadadır. Davacının eldeki davada ise HMK'nın 111. maddesi kapsamında terditli istemlerde bulunduğu, öncelikle Tüketici Hakem Heyetince prim iadeleri bakımından verilen kararlara itiraz ettiği, bu istem kabul edilmez ise koşulları gerçekleşmiş olmakla poliçelere dayalı olarak sigorta tazminatının hesaplanarak davalıdan tahsili isteminde bulunduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda mahkemenin eldeki davayı, davacının terditli istemde bulunduğunu gözden kaçırmak suretiyle, münhasıran, Tüketici Hakem Heyeti tarafından verilen kararlara itiraz davası olarak nitelendirmesi, 6502 sayılı Kanun'un 70. maddesine açıkça aykırı olmuştur. Hal böyle olmakla, mahkemece, bir yandan Tüketici Hakem Heyeti tarafından verilen kararlara vaki itirazın yerinde olduğuna değinmek ve fakat davacının ikincil nitelikteki istemine ilişkin sigorta tazminatı bakımından HMK'nın 111/2. maddesinde öngörülen düzenlemeye aykırı ve kendi içinde çelişki oluşturacak şekilde hüküm kurulması hukuka aykırı olduğu gibi, davacının sigorta tazminatının ödenmesine ilişkin talebinin dava tarihi itibarıyla niceliği bakımından, 6502 sayılı Kanun'un 68/1. maddesinde öngörüldüğü şekilde, öncelikle Tüketici Hakem Heyetine başvuruda bulunmasının zorunlu ve bunun bir dava şartı olduğu gözden kaçırılarak hüküm kurulması da hukuka aykırıdır.

Öte yandan, kabule göre, mahkemece karar tarihi itibarıyla uygulanması gereken 2020 yılı Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 13. maddesi uyarınca, davacı yararına hükmedilecek vekalet ücretinin Tüketici Mahkemeleri için öngörülen maktu vekalet ücreti altında kalmamak kaydıyla hükmedilen tutar üzerinden nisbi olarak belirlenmesi gerekirken, Tarife'nin 3/1. maddesine aykırı düşecek biçimde ve gerekçesi de açıklanmaksızın 750,15 TL nisbi vekalet ücretine hükmedilmesi de hukuka aykırı bulunmuştur.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, Adalet Bakanlığı'nın 6100 sayılı HMK'nın 363. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin kabulü ile sonuca etkili olmamak üzere yerel mahkemece verilen hükmün BOZULMASINA, gereğinin yapılması için karar örneğinin ve dosyanın Adalet Bakanlığına gönderilmesine, 05.01.2022 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

ESAS NO : 2021/4388

KARAR NO : 2022/73

Y A R G I T A Y İ L A M I

MAHKEMESİ : ANKARA BATI ASLİYE TİCARET MAHKEMESİ
TARİHİ : 08/10/2019
NUMARASI : 2018/303-2019/574
DAVACI : GÜNGÖR SEVİM
VEKİLİ : AV. DENİZ ÜLKÜ KARADEMİR
DAVALI : FİNANSBANK A.Ş.
VEKİLİ : AV. ZAHİDE BURCU ÜNALAN

TÜRK MİLLETİ ADINA

Taraflar arasındaki davada Ankara Batı Asliye Ticaret Mahkemesi tarafından verilen yukarıda sayısı ve tarihi belirtilen kararın HMK 363. maddesi uyarınca kanun yararına bozulmasının Adalet Bakanlığı tarafından istenilmesi üzerine, dava dosyası ve içerisindeki dilekçeler, duruşma tutanakları ve diğer tüm dosya kapsamı delil ve belgeler incelendi. Gereği müzakere edilip düşünüldü:

Davacı vekili, müvekkilinin davalı bankadan ticari kredi kullandığını, kendisinden tahsis ücreti dışında sözleşmeye ve kanuna aykırı olarak dönemsel hizmet komisyonu adı altında ayrı ücretler alındığını, haksız olarak tahsil edilen toplam 1.312,50 TL'nin tahsil tarihlerinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte tarafına ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı, davaya cevap dilekçesi sunmamıştır.

Mahkemece, emsal banka uygulamalarında dönemsel hizmet komisyonu adı altında yapılan herhangi bir kesintiye rastlanılmadığı, davalı banka tarafından yapılan bu kesintinin TMK'nın 2. maddesinde düzenlenen dürüstlük kuralına aykırı olduğu gerekçesiyle, davanın kabulüne karar verilmiştir.

Miktar itibarıyla kesin olan karara karşı Adalet Bakanlığı tarafından, mahkemece komisyon alacağına ilişkin maddelerin genel işlem koşulu mahiyetinde olup olmadığına dair herhangi bir denetleme yapılmadığı gerekçesiyle, kanun yararına bozma yoluna başvurulmuştur.

Dava, davacı tarafından kullanılan ticari kredi nedeniyle dönemsel hizmet komisyonu adı altında tahsil edilen paranın istifradı istemine ilişkindir. Mahkemece yazılı gerekçe ile davanın kabulüne karar verilmiştir.

6102 sayılı TTK'nın 20. maddesinde, tacir olan veya olmayan bir kişiye, ticari işletmesiyle ilgili bir iş veya hizmet görmüş olan tacir uygun bir ücret isteyebilir, hükmü düzenlenmiştir. Bankaların bu anlamda tacir oldukları ve temel iştiğal konuları olan kredi işlemleri dolayısıyla şartlarının mevcut olması halinde ücret isteyebilecekleri kuşkusuzdur. Yine 6098 sayılı TBK'nın 20 ve devamı maddelerinde genel işlem koşulları ile ilgili olarak haksız şartın yazılmamış sayılmasına, yorum ve içerik denetimine ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Haksız şart ile ilgili olan TBK'nın 21. maddesi "Karşı tarafın menfaatine aykırı genel işlem koşullarının sözleşmenin kapsamına girmesi, sözleşmenin yapılması sırasında düzenleyenin karşı tarafa, bu koşulların varlığı hakkında açıkça bilgi verip, bunların içeriğini öğrenme imkanı sağlamasına ve karşı tarafın da bu koşulları kabul etmesine bağlıdır. Aksi takdirde, genel işlem koşulları yazılmamış sayılır". hükmünü havidir. Yorum denetimine ilişkin olan aynı Kanun'un 23. maddesinde ise "Genel işlem koşullarında yer alan bir hüküm, açık ve anlaşılır değilse veya birden çok anlama geliyorsa, düzenleyenin aleyhine ve karşı tarafın lehine yorumlanır" düzenlemesine yer verilmiştir. Aynı doğrultuda içerik denetimine ilişkin 25. madde de "Genel işlem koşullarına, dürüstlük kurallarına aykırı olarak, karşı tarafın aleyhine veya onun durumunu ağırlaştırıcı nitelikte hükümler konulamaz" şeklindedir.

Ayrıca, 09.12.2006 tarihli Resmi Gazete'de Merkez Bankası tarafından yayınlanan Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kâr ve Zarara Katılma Oranları ile Kredi İşlemleri Faiz Dışında Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında 2006/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde bankaların reeskont kaynaklı krediler dışındaki kredilere uygulanacak faiz dışında sağlanacak diğer menfaatlerin ve tahsil olunacak masrafların niteliklerini ve sınırlarını serbestçe belirleyeceği ve aynı tebliğin 6. maddesinde de bankaca serbestçe belirlenen miktar ve oranların TCMB'ye bildirileceği ve kredi kullananların öğrenebileceği şekilde ilan edilmesi gerektiği hususu kaleme alınmıştır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri ışığında uyuşmazlığa baktığımızda;

Taraflar arasında akdedilen 11.05.2016 tarihli kredi sözleşmesinde davalı banka tarafından kullanılan kredi dolayısıyla faiz, komisyon ve masraf alınabileceğine dair hüküm olmakla birlikte, miktar ya da oran belirtilmemiştir. Ancak davalı bankanın yukarıda sözü edilen tebliğin 6. maddesi uyarınca hizmet komisyonu bedeli ile ilgili olarak Merkez Bankası'na bildirimde bulunduğu, Merkez Bankası tarafından dosyaya sunulan yazıdan anlaşılmaktadır. Keza taraflar arasında akdedilen sözleşmenin 8. sayfasında davacının, sözleşme metnini imza tarihinden önce edinerek incelediği ve banka personeline bilgilendirildiğine dair, imzalı beyanı bulunmaktadır.

Mahkemece tacirin gördüğü iş için ücret isteyebileceğine dair TTK 20. maddesi ile ilgili herhangi bir değerlendirme yapılmadığı gibi komisyon alacağına dair maddelerin genel işlem koşulu mahiyetinde olup olmadığına ilişkin bir kanaat de açıklanmamıştır.

Şu halde yapılması gereken iş; TBK'nın 20. madde ve devamındaki genel işlem koşullarına ilişkin hükümlerin uygulanmasına dair ilkeler doğrultusunda sözleşmenin genel işlem koşulu denetimine tabi tutulması ve sözleşme hükmünün bu nitelikte olduğunun tespiti ile bu hükmün yazılmamış sayılması halinde oluşan boşluğun TTK 20. maddesi ile yukarıda belirtilen 2006/1 sayılı tebliğ gereğince davalı banka tarafından Merkez Bankası'na bildirilen oran ve her halükârda TBK 25. madde bağlamında TMK 2. hükümleri çerçevesinde bir değerlendirme yapılması, sözleşme hükümlerinin genel işlem koşulu içermediğinin kabulü halinde ise yine de TBK 25. maddesi bağlamında dürüstlük kuralı çerçevesinde inceleme yapıp bir karar verilmesinden ibarettir. Mahkemece, yukarıda açıklandığı şekilde anılan hususlarda değerlendirme yapılarak sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde eksik inceleme sonucu davanın kabulüne karar verilmesi yürürlükteki hukuka aykırı olduğundan temyiz isteminin kabulü ile hükmün kanun yararına bozulmasına karar vermek gerekmiştir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle Adalet Bakanlığı'nın kanun yararına bozma isteğinin kabulü ile hükmün HMK 363 maddesi gereğince sonuca etkili olmamak üzere kanun yararına BOZULMASINA, gereğinin yapılması için karar süreti ve dosyanın Adalet Bakanlığı'na gönderilmesine, 10.01.2022 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.